

2003. évi LXXXIX. törvény

a környezetterhelési díjról

A környezet és természet védelme, terhelésének mérséklése, a környezethasználóknak a környezet és természet megóvását szolgáló tevékenységre való ösztönzése, valamint a környezet- és természetvédelem költségvetési forrásainak biztosítása érdekében az Országgyűlés a következő törvényt alkotja:

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A törvény célja

1. § A törvény célja, hogy a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvt.) 60. §-ának rendelkezéseivel összhangban elősegítse a környezetbe történő anyag- vagy energiakibocsátás csökkentését, a környezet és természet megóvása érdekében a leghatékonyabb megoldások alkalmazását, valamint az állam és a környezethasználók közötti arányos teherviselést.

A törvény hatálya

2. § A törvény hatálya kiterjed:

- a) arra a környezethasználóra [Kvt. 2. § (2) bek.], aki (amely) az engedélyhez kötött környezethasználata során a környezet terhelésével járó anyagot bocsát a környezetbe (a továbbiakban: kibocsátó);
- b) azokra a környezetterhelő anyagokra, amelyek a környezetbe kerülve környezetterhelést eredményeznek, és amelyek kibocsátott mennyisége érvényes mérési szabvány, anyagmérleg, műszaki számítás segítségével meghatározható (a továbbiakban: környezetterhelő anyag).

3. § A kibocsátó

- a) a levegőbe,
- b) a felszíni vizekbe, illetve az időszakos vízfolyásokba,
- c) a talajba

juttatott, e törvényben meghatározott környezetterhelő anyagok minden egysége után környezetterhelési díjat köteles fizetni.

II. Fejezet

AZ EGYES KÖRNYEZETTERHELÉSI DÍJAK

Levegőterhelési díj

4. § (1) A levegőterhelési díj fizetési kötelezettség azt a kibocsátót terheli, akinek a helyhez kötött légszennyező pontforrása külön jogszabály szerint bejelentésköteles.

(2) Levegőterhelési díjat e törvény *1. számú mellékletében* meghatározott anyag (a továbbiakban: levegőterhelő anyag) kibocsátása után kell fizetni.

5. § Nem terheli díjfizetési kötelezettség

- a) a bejelentésre köteles lakossági tüzelőberendezést üzemeltetőt, illetve a tüzelőberendezést üzemeltető költségvetési szervet,
- b) a távhőtermelőt és a távhőszolgáltatást végző kibocsátót olyan levegőterhelő anyag után, amelyet a lakosság, illetve költségvetési szervek részére értékesített hőenergia miatt bocsátott ki, valamint
- c) a kibocsátót az után a levegőterhelő anyag kibocsátása után, amelyet
 - ca) a külön jogszabály szerinti kiegyenlítő vagy időszakos fogyasztói szerződés alapján a csökkentett gázfelhasználási lehetőséggel ténylegesen érintett időszak alatt, vagy
 - cb) a földgázellátásról szóló 2003. évi XLII. törvény szerinti üzemzavar vagy forráshiány miatt szükségessé vált fogyasztáskorlátozás miatt, vagy
 - cc) a villamos energiáról szóló 2001. évi CX. törvényben meghatározott villamosenergia-rendszer jelentős zavara, válsághelyzet veszélye vagy válsághelyzete miatt a krízis munkabizottság vezetőjének (rendszerirányító) utasítására a meglévő szerződéseikhez képest megnövelt termelése miatt bocsát ki.

6. § (1) A levegőterhelési díj mértékét a levegőterhelési díj (2) bekezdésben meghatározott alapja és a levegőterhelő anyagok egységdíja határozza meg.

(2) A levegőterhelési díj alapja a levegőterhelő anyag évenként kibocsátott teljes mennyiségének természetes mértékegységben (kg-ban) kifejezett tömege.

(3) A levegőterhelési díj számításának részletes szabályait e törvény 1. számú melléklete állapítja meg.

Vízterhelési díj

7. § (1) A vízterhelési díj fizetési kötelezettség azt a kibocsátót terheli, aki vízjogi engedélyezés alá tartozó tevékenységet végez.

(2) Vízterhelési díjat a felszíni vizeket terhelő, e törvény 2. számú mellékletében meghatározott vízterhelő anyagok kibocsátása után kell fizetni.

8. § (1) Nem terheli díjfizetési kötelezettség a kibocsátót:

a) a felhasznált vízben levő vízterhelő anyag kibocsátás után, ha a felhasznált vizet újrahasználja és a használat során nem terheli a befogadót,

b) az általa felhasznált, illetve a vízszolgáltatás alapjául szolgáló nyers vízben eredetileg is megtalálható vízterhelő anyag mennyisége után,

c) az elvezetett csapadékvíz mennyisége után,

d) a nehézfémek csoportjába tartozó vízterhelő anyag kibocsátása után, amennyiben a kibocsátó által alkalmazott technológiából adódóan az ilyen típusú vízterhelő anyag kibocsátása kizárt,

e) az extenzív módon üzemeltetett halastavak esetén.

(2) Az (1) bekezdés *a)* és *b)* pontja szerinti vízterhelő anyagok mennyiségét a vízszolgáltató köteles hiteles mérésekkel igazolt módon a kibocsátó rendelkezésére bocsátani. Amennyiben nem teljesíti fenti kötelezettségét, akkor az illetékes környezetvédelmi hatóság a méréseket elvégzi és a mérési díj ötszörösében állapítja meg a vízszolgáltatót ezért terhelő térítési kötelezettséget.

9. § (1) A vízterhelési díj mértékét a vízterhelési díj (2) bekezdésben meghatározott alapja, a vízterhelő anyagok egységdíja, a területérzékenységi, valamint az iszapelhelyezési szorzó határozza meg.

(2) A vízterhelési díj alapja a vízterhelő anyag évenként kibocsátott teljes mennyiségének természetes mértékegységben (kg-ban) kifejezett tömege.

(3) A vízterhelési díj számításának részletes szabályait e törvény 2. számú melléklete határozza meg.

10. § A közcatornán elvezetett, majd felszíni vízbe bocsátott vízterhelő anyag után fizetendő díjat a szennyvíztisztító telepet, illetve a közüzemi csatornahálózatot működtető szolgáltató a terhelés arányában áthárítja a szolgáltatást igénybe vevőkre. Ha a szennyvíztisztító telepet és a csatornahálózatot üzemeltető szolgáltató személye különbözik, akkor a csatornahálózatot üzemeltető szolgáltató jogosult a rá áthárított díjat a szolgáltatást igénybe vevőkre továbbhárítani. A gazdálkodó szervezet által kibocsátott szennyvíz mennyiségének és minőségének meghatározása a szolgáltató feladata.

Talajterhelési díj

11. § (1) A talajterhelési díjfizetési kötelezettség azt a kibocsátót terheli, aki a műszakilag rendelkezésre álló közcatornára nem köt rá és helyi vízgazdálkodási hatósági, illetve vízjogi engedélyezés hatálya alá tartozó szennyvízelhelyezést, ideértve az egyedi zárt szennyvíztározót is, alkalmaz. Amennyiben a közcatornát év közben helyezik üzembe, a díjfizetési kötelezettség a kibocsátót a közcatorna üzembe helyezését követő 90. naptól terheli.

(2) Nem terheli díjfizetési kötelezettség azt a kibocsátót, aki külön jogszabályok szerint egyedi szennyvízelhelyezési kislétesítményt, illetve egyedi szennyvíztisztító kisberendezést alkalmaz és a kibocsátás közvetlen környezetében a kibocsátó által létesített megfigyelő objektumban a talajjal kapcsolatban lévő felszín alatti vízben a kibocsátó által évente vizsgált nitrát-, ammónium-, szulfát-, kloridtartalom egyik komponens tekintetében sem haladja meg 20%-kal a 2005. évben, illetve a közcatorna üzembe helyezését követő hónapban végzett alapállapot-felmérés keretében mért értékeket.

(3) A (2) bekezdés szerinti felmérés eredményét a kibocsátó köteles öt évig megőrizni és ellenőrzés esetén az adóhatóság rendelkezésére bocsátani.

12. § (1) A talajterhelési díj mértékét a talajterhelési díj (2) bekezdésben meghatározott alapja, a (3) bekezdésben meghatározott egységdíj, valamint a település közigazgatási területére vonatkozó területérzékenységi szorzó határozza meg.

(2) A talajterhelési díj alapja a szolgáltatott, vagy egyedi vízbeszerzés esetében a méréssel igazolt felhasznált, illetve mérési lehetőség hiányában az általán alapján meghatározott víz mennyisége, csökkentve a külön jogszabály szerinti locsolási célú felhasználásra figyelembe vett víz mennyiségével.

(3) A talajterhelési díj egységdíjának mértéke: 1 200 Ft/m³.

(4) A talajterhelési díj számításának részletes szabályait e törvény 3. számú melléklete határozza meg.

13. §

14. § A talajterhelési díj alapja csökkenthető azzal a számlákkal igazolt mennyiséggel, amelyet a kibocsátó szennyvíztárolójából, olyan arra feljogosított szervezettel szállíttat el, amely a folyékony hulladék jogszabályi előírások szerinti elhelyezését igazolja.

III. Fejezet KÖZÖS SZABÁLYOK

Díjkedvezmény igénybevétele

15. § (1) 50%-os levegőterhelési díjkedvezménnyel élhet a légszennyező anyag kibocsátásának csökkentését szolgáló beruházást megvalósító beruházó az ilyen célú beruházás kivitelezési időtartama alatt időarányosan, de legfeljebb 2 évig.

(2) 50%-os vízterhelési díjkedvezménnyel élhet a felszíni vizet közvetlenül terhelő vízterhelést csökkentő beruházást megvalósító beruházó a beruházás kivitelezése időtartama alatt évente időarányosan, de legfeljebb öt évig. Önkormányzat esetén a Ktd. 20. §-ában meghatározott bevallással egyidejűleg történhet díjvisszaigénylés.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott díjkedvezményre a közszolgáltató és az önkormányzat írásos megállapodása alapján a közszolgáltató abban az esetben is jogosult, ha a beruházást nem a közszolgáltató, hanem az önkormányzat valósítja meg.

(4)

(5) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott díjkedvezmény a beruházással érintett környezetterhelő anyag és a beruházással érintett telephely vonatkozásában vehető igénybe.

(6) A vízterhelési díjkedvezmény igénybevételenek feltétele a beruházásra vonatkozó jogerős elvi vízjogi vagy vízjogi létesítési engedély, illetve a levegőterhelési díj esetében a beruházásra vonatkozó jogerős létesítési engedély megléte.

(7) A díjkedvezmény első alkalommal a (6) bekezdésben meghatározott engedély jogerőre emelkedését követő díjelőleg fizetésénél vehető igénybe.

A levegőterhelési díj, a vízterhelési díj és a vízjogi engedély hatálya alá tartozó tevékenységhez kapcsolódó talajterhelési díj befizetése

16. § (1) A kibocsátó a negyedévi díjelőleget a negyedév utolsó napjáig fizeti meg a (3) bekezdésben meghatározott kivétellel a tárgyévet megelőző év tényleges kibocsátásai alapján fizetett teljes díj negyedének megfelelő összegben. A csatornamű szolgáltató a negyedévi díjelőleget a következő negyedév utolsó napjáig fizeti meg.

(2) A kibocsátó a tárgyévet követő év március 31-éig a tárgyévi tényleges kibocsátás alapján számított díj és az (1) bekezdés alapján befizetett díjelőleg különbözetét megfizeti, illetve a túlfizetés összegét a tárgyévet követő év első negyedévi díjelőlegének megfizetésekor beszámítja vagy visszaigényli.

(3) Ha a kibocsátó folyamatosan működtet kibocsátást mérő rendszert, a mérések alapján a folyó negyedévre iránymű díjelőleget kell megfizetni.

17. § Az új létesítményt üzemeltető kibocsátó az üzemelés első évében fizetendő díjat egy összegben, a tárgyévet követő év március 31-éig fizeti meg.

18. § A kibocsátó a levegőterhelési díjat, a vízterhelési díjat, valamint a vízjogi engedély alapján végzett tevékenységéhez kapcsolódó talajterhelési díjat az állami adóhatóság által vezetett számla javára fizeti be.

19. §

A levegőterhelési díj, a vízterhelési díj és a vízjogi engedély hatálya alá tartozó tevékenységhez kapcsolódó talajterhelési díjfizetési kötelezettség bevallása, adatszolgáltatás

20. § (1) A kibocsátó a díjfizetési kötelezettségéről, továbbá az önkormányzat a díjvisszaigényléséről évente, a tárgyévet követő év március 31-éig tesz bevallást.

(2) A kibocsátó negyedévenként a nettó díjelőleget megállapítja és bevallja.

(3) A kibocsátó köteles olyan nyilvántartást vezetni, amelyből a díjfizetés alapja, valamint mértéke telephelyenként megállapítható.

21. § A kibocsátó tevékenysége során a levegőterhelő, a vízterhelő anyagok kibocsátásáról, valamint a vízjogi engedély alapján végzett tevékenységéhez kapcsolódó talajterhelésről a külön jogszabályokban meghatározott adatszolgáltatásra köteles. Amennyiben a környezetvédelmi felügyelőség a kibocsátási adatok ellenőrzése során az adatszolgáltatásban eltérést tapasztal, erről az adóhatóságot tájékoztatja.

A helyi vízgazdálkodási hatósági jogkörbe tartozó szennyvízelhelyezéshez kapcsolódó talajterhelési díjjal kapcsolatos sajátos szabályok

21/A. § (1) A helyi vízgazdálkodási hatósági jogkörbe tartozó szennyvízelhelyezéshez kapcsolódó talajterhelési díjat a kibocsátónak kell megállapítania, bevallania és megfizetnie (önadózás) a tárgyévet követő év március 31-éig.

(2) A helyi vízgazdálkodási hatósági jogkörbe tartozó szennyvízelhelyezéshez kapcsolódó talajterhelési díjjal kapcsolatos megállapítási, bevallási, befizetési, ellenőrzési, adatszolgáltatási, eljárási szabályokat, valamint a díjkezdvezmények és mentességek eseteit a települési önkormányzat - a fővárosban a kerületi önkormányzat - rendeletben állapítja meg. A kibocsátó a helyi vízgazdálkodási hatósági jogkörhöz kapcsolódó talajterhelési díjat az önkormányzati rendeletben közzétett számla javára fizeti meg.

(3) A közszolgáltató helyi vízgazdálkodási hatósági jogkörbe tartozó szennyvízelhelyezéshez kapcsolódó talajterhelési díj megállapításához és ellenőrzéséhez szükséges adatokat a települési önkormányzat - fővárosban a kerületi önkormányzat - rendelkezésére bocsátja.

21/B. § (1) A helyi vízgazdálkodási hatósági jogkörbe tartozó szennyvízelhelyezéshez kapcsolódó talajterhelési díj a települési önkormányzat - a fővárosban a kerületi önkormányzat - környezetvédelmi alapjának a bevételét képezi.

(2) A települési önkormányzat - a fővárosban a kerületi önkormányzat - a talajterhelési díjből származó bevételt - a (3) bekezdésben foglaltak figyelembevételével - a talaj, valamint a felszín alatti víz mennyiségi, minőségi védelmére használhatja fel.

(3) A (2) bekezdés szerinti felhasználásnak minősül különösen a csatornázás, a szennyvíztisztítás, a vízbázisvédelem, a települési monitoring kialakítása és működtetése, a tartós környezetkárosodások kármentesítése, a potenciális és a tényleges szennyezőforrások szennyezésének megelőző, illetve utólagos műszaki védelme.

Egyes jogkövetkezmények

22. § Amennyiben a kibocsátó a 15. §-ban meghatározott beruházást a kivitelezési engedélyben meghatározott határidőig, illetve legfeljebb a jogerős engedély kiadásától számított öt évig nem helyezi üzembe, úgy a díjkezdvezményt a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeresével növelt összegben kell visszafizetnie.

23. §

Egyes eljárási szabályok

24. § A levegőterhelési díjjal, a vízterhelési díjjal, a vízjogi engedély alapján végzett tevékenységéhez kapcsolódó talajterhelési díjjal kapcsolatos adóztatási feladatokat az állami adóhatóság, a helyi vízgazdálkodási hatósági jogkörbe tartozó szennyvízelhelyezéshez kapcsolódó talajterhelési díjjal kapcsolatos adóztatási feladatokat az illetékes önkormányzati adóhatóságok látják el.

25. § A környezetterhelési díj megfizetésére, bevallására, az ehhez kapcsolódó jogkövetkezményekre, a megállapításához és a beszedéséhez való jog elévülésére, pénzügyi ellenőrzésére, valamint végrehajtására az e törvényben nem szabályozott kérdésekben az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

Átmeneti és záró rendelkezések

26. § (1) Ez a törvény - a (2) bekezdésben meghatározottak kivételével - 2004. január 1-jén lép hatályba.

(2) E törvény 11-14. §-a, 19. §-a, valamint a 3. §-ának, 18. §-ának, 21. §-ának és 24. §-ának a talajterhelési díjra vonatkozó rendelkezései 2004. július 1-jén lépnek hatályba.

(3) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy az egyes környezetterhelési díjkezdvezmények igénybevételére, a díjak díjvisszaigénylésének alkalmazására, a kibocsátott terhelő anyag mennyiség meghatározásának pontos módjára, valamint a díjfizetés áthárítására vonatkozó részletes szabályokat rendeletben állapítsa meg.

(4) A települési önkormányzatok rendeletben állapítják meg a helyi vízgazdálkodási hatósági jogkörbe tartozó szennyvízelhelyezéshez kapcsolódó talajterhelési díjjal kapcsolatban a 12. §-ban meghatározott átalány megállapításának szempontjait, valamint a 21/A. §-ban meghatározottakat.

27. § (1) A levegőterhelési díj fizetésére kötelezett kibocsátó a 2004. évben az e törvény alapján megállapított levegőterhelési díj 40%-át, 2005. évben 40%-át, 2006. évben 75%-át, 2007. évben 90%-át, a 2008. évtől 100%-át köteles megfizetni. A vízterhelési díj fizetésére kötelezett kibocsátó a 2004. évben az e törvény alapján megállapított vízterhelési díj 30%-át, 2005. évben 30%-át, 2006. évben 50%-át, 2007. évben 80%-át, 2008. évtől kezdődően 100%-át köteles megfizetni. A talajterhelési díj fizetésére kötelezett kibocsátó a 2004. évben az e törvény alapján megállapított talajterhelési díj 20%-át, 2005. évben 20%-át, 2006. évben 50%-át, 2007. évben 75%-át, 2008. évben 90%-át, a 2009. évtől 100%-át köteles megfizetni.

(2) A 2004. évben a negyedéves díjelőleg a 2003. évi tényleges kibocsátási adatok alapján egy naptári évre számított díj negyedének megfelelő összeg (képzett díjelőleg). Amennyiben a vízterhelési díj fizetésére kötelezett kibocsátónál a 2003. évi tényleges kibocsátási adatok nem állnak rendelkezésre, úgy a vízjogi engedélyben meghatározott kibocsátási adatokat kell figyelembe venni.

(3) Az a kibocsátó, aki hulladékhasznosítást végez, az új termékbe beépülő hazai hulladék mennyisége arányának megfelelően jogosult a negyedévenként esedékes levegő- és vízterhelési díjelőleget csökkenteni.

1. számú melléklet a 2003. évi LXXXIX. törvényhez

A levegőterhelési díj mértéke

A levegőterhelési díj mértéke:

$$LTD \text{ (Ft/év)} = (M_i \text{ [kg/év]} \times P_i \text{ [Ft/kg]})$$

ahol

LTD: a fizetendő levegőterhelési díj,

M_i : az adott (i-edik) levegőterhelő anyag kibocsátott éves mennyisége,

P_i : az adott (i-edik) levegőterhelő anyagra érvényes, a következő táblázatban meghatározott egységdíj:

Levegőterhelő anyag	Egységdíj mértéke P_i (Ft/kg)
Kén-dioxid	50
Nitrogén-oxidok	120
Szilárd anyag (nem toxikus)	30

2. számú melléklet a 2003. évi LXXXIX. törvényhez

A vízterhelési díj mértéke

A vízterhelési díj mértéke:

$$VTD \text{ (Ft/év)} = \sum (M_i \text{ [kg/év]} \times P_i \text{ [Ft/kg]} \times T \times I)$$

ahol

VTD: a fizetendő vízterhelési díj,

M_i = az adott i-edik vízterhelő anyag nettó - belépő-kilépő közötti különbség - kibocsátott éves mennyisége

(kg/év), illetve

$$M_i = Q \times C_{i(\text{átlag})} \text{ ahol a}$$

Q = éves kibocsátott szárazidei szennyvízmennyiség, $m^3/\text{év}$

$C_{i(\text{átlag})}$ = az „i” paraméter éves átlag koncentrációja kg/m^3

($C_i = 0$, ha C_i kisebb, mint a vizsgálati módszer alsó méréshatára)

T: az 1. számú táblázatban meghatározott területérzékenységi szorzó,

I: a 2. számú táblázatban meghatározott iszapelhelyezési szorzó, melynek értéke 1, amennyiben a vízhasználat során nincs iszapképződés

P_i : az adott (i-edik) vízterhelő anyagra érvényes, a 3. számú táblázatban meghatározott egységdíj.

A területérzékenységi szorzó mértéke

1. számú táblázat

Területi kategória	Szorótényező (T)
A	1,4
B	1,0
C	0,7

Területi kategóriák:

„A” kategória: a külön jogszabályban meghatározott területi lehatárolásnak megfelelően a Balaton, valamint vízgyűjtő területe,

„B” kategória: a külön jogszabályban meghatározott területi lehatárolásnak megfelelően az egyéb védett területek (befogadók),

„C” kategória: a külön jogszabályban meghatározott területi lehatárolásnak megfelelően az általánosan védett felszíni vízminőség-védelmi területek (befogadók).

Az iszapelhelyezési szorzó mértéke

2. számú táblázat

Az elhelyezés módja	Iszapszorító (I)		
	Területi kategória		
	A	B	C
1. <i>Hasznosítás égetés</i> Mezőgazdasági hasznosítás (felhasználás szántóföldön, fásított területen, pl. nemesnyár-ültetvényben), engedélyezett rekultiváció, komposztálás	0,8	0,8	0,8
Égetés	1	1	1
2. <i>Egyéb elhelyezés</i> átmeneti tárolás	1,3	1,2	1,1
lerakó (csak iszap vagy települési szilárd hulladékkal együtt)	1,2	1,1	1,0
regionális lerakó (csak iszap vagy települési szilárd hulladékkal együtt)	1,1	1,0	1,0

Az egységdíj mértéke

3. számú táblázat

Vízterhelő anyag	Egységdíj mértéke P_i (Ft/kg)
Dikromátos oxigénfogyasztás (KOI_k)	90
Összes foszfor	1 500
Összes szerves nitrogén	180
Összes higany	220 000
Összes kadmium	44 000
Összes króm	8 800
Összes nikkell	8 800
Összes ólom	8 800
Összes réz	4 400

3. számú melléklet a 2003. évi LXXXIX. törvényhez

A talajterhelési díj mértéke

A talajterhelési díj mértéke:

$$TTD = E \times A \times T$$

ahol

TTD: a fizetendő éves talajterhelési díj,

E: az egységdíj (Ft/m³),

A: a díjfizetési alap (m³),

T: a település közigazgatási területére vonatkozó, a felszín alatti víz állapota szempontjából megállapított területérzékenységi szorzó, az 1. számú táblázatban meghatározva.

A területérzékenységi szorzó mértéke

1. számú táblázat

Sor-szám	Tevékenység megnevezése	Település közigazgatási területére vonatkozó, a felszín alatti víz állapota szempontjából megállapított területérzékenységi szorzó (T)		
		Kevésbé érzékeny területen	Érzékeny területen	Fokozottan érzékeny területen
1.	Helyi vízgazdálkodási hatósági eljárás hatálya alá tartozó talajterhelés	1,0	1,5	3,0
2.	Vízjogi engedély hatálya alá tartozó talajterhelés	1,1	2,0	5,0